

Minnisblað um hugmyndir um rafrænt aðsetur erlendra fjölmiðla á Íslandi

Dagsetning: 28. maí 2015

Frá: Elfu Ýri Gylfadóttur

Til: Stýrihóps

Lög um fjölmiðla nr. 38/2011 byggja á hljóð- og myndmiðlunartilskipun Evrópusambandsins 2010/13/ESB en gildissvið tilskipunarinnar tekur til hljóð- og myndmiðla (ljósvakamiðla) í aðildarríkjum EES-svæðisins.

Fjölmiðlaveitur þurfa að lúta fjölmiðlalöggjöf þess ríkis sem hefur lögsögu yfir þeim, þ.e. þar sem þær eru skráðar með staðfestu. Nefna má dæmi um bandarísku myndveituna Netflix Inc. sem í janúar flutti staðfestu sína frá Lúxemborg til Hollands og heyrir því undir hollenska fjölmiðlalöggjöf. Þá eru dæmi um að erlendar sjónvarpsstöðvar hafi skráða staðfestu í Bretlandi og lúti breskri fjölmiðlalöggjöf, þótt efni þeirra sé beint að íbúum annarra ríkja.

Fjallað er um lögsögu íslenska ríkisins í 4. gr. laga um fjölmiðla en ákvæðið byggir á 2. gr. hljóð- og myndmiðlunartilskipunarinnar. Í 1. mgr. 4. gr. laga um fjölmiðla segir að íslenska ríkið hafi lögsögu yfir þeim fjölmiðlaveitum sem miðla myndefni og hafa staðfestu á Íslandi. Slíkur aðili telst hafa staðfestu hér á landi að einhverjum eftirtöldum skilyrðum uppfylltum:

- a. þegar hann hefur aðalskrifstofu sína á Íslandi og ákvarðanir um dagskrárefni og aðra þætti sem lúta að ritstjórn eru teknar hér á landi,
- b. þegar hann hefur aðalskrifstofu sína á Íslandi en ákvarðanir um dagskrárefni og aðra þætti sem lúta að ritstjórn eru teknar í öðru ríki, eða öfugt, að því tilskildu að verulegur hluti starfsliðs við myndmiðlunina starfi hér á landi,
- c. þegar hann hefur aðalskrifstofu sína á Íslandi en ákvarðanir um dagskrárefni og aðra þætti sem lúta að ritstjórn eru teknar í öðru ríki og verulegur hluti starfsliðs við myndmiðlunina starfar í báðum ríkjum, eða
- d. þegar hann hefur aðalskrifstofu sína á Íslandi en ákvarðanir um dagskrárefni og aðra þætti sem lúta að ritstjórn eru teknar í öðru ríki, eða öfugt, og verulegur hluti starfsliðs við myndmiðlunina starfar í hvorugu þessara ríkja, og viðkomandi hefur hafið útsendingar samkvæmt útvarpsleyfi sem veitt var með stoð í íslenskum lögum og haldið stöðugum og virkum tengslum við íslenskt efnahagslíf.

Þá segir í 2. mgr. 4. gr. að íslenska ríkið hafi jafnframt lögsögu yfir þeim fjölmiðlaveitum sem miðla myndefni og hvorki hafa staðfestu hér á landi samkvæmt ákvæði 1. mgr. né í öðru EES-ríki ef þær uppfylla annað eftirfarandi skilyrða:

- a. nota jarðstöð sem staðsett er hér á landi til sendingar merkis í gervitungl, eða
- b. nota flutningsgetu gervitungls sem tilheyrir Íslandi ef ekki er notuð jarðstöð sem staðsett er í öðru EES-ríki til sendingar merkis í gervitungl.

Loks segir í 3. mgr. 4. gr. að komi upp vafi um það hvort fjölmiðlaveita sem miðlar myndefni heyri undir lögsögu íslenska ríkisins eða annars EES-ríkis, og ekki reynist unnt að skera úr um það á grundvelli 1. eða 2. mgr., skuli úr því leyst á grundvelli ákvæða samningsins um Evrópska efnahagssvæðið, sbr. sérstaklega 2. kafla III. hluta samningsins um staðfesturétt.

Eins og áður hefur verið nefnt byggir ákvæði 4. gr. laga um fjölmiðla á 2. gr. hljóð- og myndmiðlunartilskipunar Evrópusambandsins. Tilskipunin tekur eingöngu til hljóð- og

myndmiðla, þ.e. svokallaðra ljósvakamiðla. Gildissvið laga um fjölmiðla er víðtækara en gildissvið tilskipunar 2010/13/ESB að því leyti að lög um fjölmiðla taka, auk ljósvakamiðla, til útvarpsstöðva, prentmiðla og vefmiðla. Um þetta má vísa til 3. gr. laga um fjölmiðla segir að löggin gildi um alla fjölmiðla og fjölmiðlaveitur með staðfestu hér á landi sem miðla efni handa almenningi hér á landi, að teknu tilliti til ákvæðis 4. gr.

Eins og löggjöf er háttað, með vísan til gildissviðs laga um fjölmiðla, yrðu alþjóðlegir fjölmiðlar og samtök sem hefðu áhuga á því að flytja rafrænt aðsetur hingað til lands, með rafræna útgáfu í huga, að uppfylla skilyrði 4. gr. laga um fjölmiðla til að teljast hafa staðfestu hér á landi. Þar með talið skilyrði um aðalskrifstofu og ákveðna starfsemi hér á landi.